

Ontpolderen geeft de Biesbosch vorm

Na de Sint-Elisabethsvloed in 1421 heeft het hele gebied ten zuiden en oosten van Dordrecht altijd in het teken gestaan van inpolderingen. Woeste natuur werd gecultiveerd tot weilanden of akkers. De eerste grote inpoldering was kort na 1600, de laatste omstreeks 1925. Kritiek op die inpolderingen kwam er nauwelijks. In 1924, tijdens de inpoldering van de Dordtse Biesbosch, werd wel voorzichtig geopperd dat het wellicht onverstandig was zoveel bergruimte aan de rivieren te onttrekken, maar die kritiek werd door de toenmalige hoofdingenieur van Waterstaat, ir. J.M.W. van Elzelingen, niet gedeeld. 'De toestand op de rivier verandert niet?', meende Van Elzelingen.

Na 1970 kwamen echter steeds meer mensen tot het inzicht dat het ongebreideld inpolderen en het steeds maar weer onttrekken van uiterwaarden aan de rivier hun tol gingen eisen. Er kwamen steeds meer overstromingen doordat overtollig water niet snel genoeg meer afgevoerd kon worden. Er moest meer ruimte voor de rivieren komen. En dat betekende weer een storm van protesten omdat dijken van polders doorsteken nu eenmaal indruist tegen de natuur van Nederlanders die eeuwen een strijd tegen het water voerden.

In de Brabantse en Sliedrechtse Biesbosch (sinds 1994 Nationaal Park De Biesbosch) is een aantal ontpolderingsplannen verwezenlijkt.

Aan de Brabantse kant is de grote polder Noordwaard uitgegraven en ontpolderd. Ook in de Hollandse Biesbosch hebben polders plaatsgemaakt voor water. Daar zat zeker ook een economische kant aan. Na de hoge waterstanden in de winters van 1993/94 en 1994/95 bleken veel dijken in het rivierengebied toe aan een herstelperiode. Zware zeeklei is belangrijk voor de stevigheid van de dijken. En deze bouwstof was volop aanwezig in de polders van de Hollandse Biesbosch.

Aan de Dordtse kant is wat de Dordtenaren de Merwelanden noemen vanaf 1994 begonnen een aantal polders terug te geven aan de vrije natuur. Bij de Mariapolder is dat gebeurd op een natuurlijke manier. De schotbalken die de polder droog hielden, zijn uit de sleuven gehaald, waardoor het poldertje vol kon stromen. Door het op- en afgaande water is slib afgezet waarinop een natuurlijke manier kreken zijn ontstaan. Kaarsrechte sloten zijn gaan meanderen.

Aan de zuidkant van het Eiland van Dordrecht is de Nieuwe Dordtse Biesbosch gemaakt. Daar heeft een aantal polders een meerrecreatieve bestemming gekregen. In de Tongplaat zijn kreken gegraven maar is ook een trap gekomen om de polder gemakkelijk te kunnen bereiken en er zijn fiets- en wandelpaden aangelegd.